

Ljubljana, 21. 10. 2013

Dr. Andrej Stritar, direktor
Uprava RS za jedrsko varnost
Litostrojska cesta 54
1000 Ljubljana

Odprto pismo v zvezi z nedavnim incidentom v NEK

Spoštovani,

11.10.2013 je bilo na spletni strani NEKⁱ, URSJVⁱⁱ ter v večini medijevⁱⁱⁱ mogoče zaslediti informacije o poškodovanih gorivnih palicah na treh gorivnih elementih v Nuklearni elektrarni Krško. Kljub skopim informacijam o dogajanju je bilo izpostavljeno, da so poškodbe gorivnih palic večje, kot so v NEK pričakovali. To zbuja skrb, saj bi pričakovali, da so strokovnjaki v NEK ter tudi nadzorni organ URSJV pripravljeni na vse možne scenarije in tveganja ter jih znajo tudi primerno oceniti. Prav tako se še vedno ne ve – vsaj ne v javnosti – kaj je vzrok takšnim poškodbam, kljub temu, da je do podobnih, a manjših poškodb že prihajalo v preteklosti. Zato se sprašujemo, ali je, glede na visoko tveganje, ki ga predstavlja jedrska elektrarna, trenutno upravljanje primerno.

Obenem smo v enem izmed medijev lahko brali, da so se manjše težave s tesnjenjem goriva " /.../ v Jeku pojavile že leta 2011. A mejna vrednost za puščanje goriva je bila prvič presežena v 26. gorivnem ciklu, ki se je začel 26. maja 2012 in se z začetkom letošnjega remonta končal 30. septembra"^{iv}. Glede na to, da potekajo aktivnosti za podaljšanje življenjske dobe NEK, o katerih širša javnost ni obveščena, je to zelo pomembno vprašanje in zelo nas skrbi, da bo s starostjo prihajalo do številnejših in še večjih težav.

Prejeli smo informacije, ki niso bile javno dostopne in jih zato ne moremo preveriti:

- 1) Ob zadnjem dogodku naj bi se del gorivnih palic v gorivnem elementu odtrgal in odletel na tla na poti med reaktorsko posodo in bazenom za izrabljeno gorivo.**
- 2) V turbinski zgradbi Nuklearne elektrarne Krško naj bi približno od istem času prišlo tudi do požara, zaradi česar naj bi bilo potrebno evakuirati delavce.**

Ker menimo, da bi morale biti te informacije javnosti na voljo, se na vas obračamo z naslednjimi vprašanji:

- Kdaj ste prvič izvedeli za poškodbe gorivnih palic in kdaj ste o tem obvestili javnost?
- Ste o požaru in evakuaciji delavcev obvestili javnost? Če tega niste storili, zakaj ne?
- Ali je v pripravi poročilo, ki bo pojasnilo, zakaj je prišlo do poškodbe gorivnih palic oz. kaj je razlog za izredni dogodek? Kakšni so nadaljnji postopki in kaj se bo zgodilo v primeru, da se ne odkrije vzrok problemov; kako boste preprečili, da ne bi prihajalo do podobnih dogodkov (glede na to, da je do podobnih dogodkov že prihajalo) in kaj boste zahtevali od NEK v zvezi s tem dogodkom in nadaljnjimi aktivnostmi? Bo poročilo o tem dogodku dostopno javnosti?
- V katero stopnjo bosta dogodka 1) in 2) razvrščena po INES lestvici?
- V okviru varnostnih izboljšav, bi morala NEK investirati v ukrepe za nadgradnjo jedrske varnosti v vrednosti 400 milijonov evrov. Ker NEK denarja nima, so ukrepe odložili.^v Zanima nas, ali se z odložitvijo tako obsežnih ukrepov povečuje tveganje za nove incidente? Zakaj NEK nima denarja za zagotavljanje varnega delovanja? Ali to pomeni, da NEK prodaja elektriko pod ceno, ki bi krila stroške lastnega delovanja?
- Dali ste načelno soglasje za podaljšanje življenjske dobe NEK. Ali boste revidirali svojo odločitev, upoštevajoč, da vedno pogosteje prihaja do izrednih dogodkov, ki kažejo na pomanjkljivo delovanje

GREENPEACE

NEK? Kakšen je scenarij, če se ne bo dalo ugotoviti vzroka poškodb gorivnih palic – bo jedrska elektrarna zaustavljena, ali bo kljub tveganjem za nov incident obratovala? Kaj bi to pomenilo za jedrsko varnost Slovenije? Glede na to, da so se tovrstne težave v NEK pojavljale že prej, vendar so trenutne večje, ali to pomeni, da se stanje v NEK poslabšuje?

Ker ste državna inštitucija, ki mora delovati v interesu državljanov in javnosti, od vas pričakujemo točne in zanesljive informacije. Vprašanja pošiljamo v obliki odprtega pisma, saj menimo, da ima javnost pravico vedeti, kaj se dogaja v jedrski elektrarni Krško, ker ta predstavlja potencialno veliko tveganje. Ob takšnem tveganju mora imeti javnost dostop do vseh relevantnih informacij, upravljavci elektrarne in nadzorne inštitucije pa se morajo zavedati svojih odgovornosti.

Prosimo vas, da na zastavljena vprašanja javnosti odgovorite v najkrajšem možnem času, oziroma do konca preiskave o incidentih v NEK.

S spoštovanjem!

Tomislav Tkalec, vodja programa Energija, Focus, društvo za sonaraven razvoj

Mag. Nina Štros, vodja Greenpeace v Sloveniji

V vednost:

- mag. Dejan Židan, minister za kmetijstvo in okolje
- mediji

Več informacij:

- Tomislav Tkalec, vodja programa Energija, Focus, društvo za sonaraven razvoj, 01 515 4080, tomi@focus.si,
- Dejan Savič, zastopnik za energetske politiko, Greenpeace v Sloveniji, 040 165 195, dejan.savic@greenpeace.si

i NEK, 11.10.2013: http://www.nek.si/sl/novinarsko_sredisce/novice/184/

ii URSJV, 11.10.2013: <http://www.ursjv.gov.si/si/info/novica/article/4597/5759/e63d705adce4d74880a8007c63f49dbc/>

iii 24ur.com, 12.10.2013: <http://www.24ur.com/novice/slovenija/nek-med-remontom-odkrili-mehanske-poskodbe-gorivnih-palic.html>; Dolenjski list, 12.10.2013:

http://www.dolenjskolist.si/2013/10/12/104510/novice/posavje/Remont_v_NEK_Odkrili_mehanske_poskodbe_treh_gorivnih_palic/; EPosavje.com, 12.10.2013:

http://www.dolenjskolist.si/2013/10/12/104510/novice/posavje/Remont_v_NEK_Odkrili_mehanske_poskodbe_treh_gorivnih_palic/

iv Delo, 12.10.2013: <http://www.delo.si/novice/slovenija/hujse-poskodbe-kot-so-mislili.html>

v Dnevnik, 26.9.2013: <http://www.dnevnik.si/poslovni/novice/zaradi-predragih-americanov-prelozili-fukusimske-ukrepe>